

● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ●

# Dosežki spodbujajo

Na zboru delegatov občinske zveze kulturnih organizacij v začetku aprila je za slovesen začetek pevski zbor Vide Pregarc ubrano zapel nekaj pesmi, nato pa je predsednica Draga Svetina podrobno orisala uspehe in pomanjkljivosti pri štiriletnem delu ZKO na raznih področjih.

Najprej je ugotovila, da je bil program za pretekla leta v glavnem uresničen, nato pa je opozorila, katerim stvarjem kaže v prihodnje posvečati več pozornosti.

Po poročilu je nekaj časa kazalo, da delegati ne bodo nič pripomnili k oceni dela zveze, potem pa se je razvila živa razprava. K pomanjka-

hovi obiski in pogovori o delu bi bili v veliko moralno pomoč društvom.

Po razrešitvi dosedanjega vodstva ZKO naše občine je bilo izvoljeno novo. Za predsednika so delegati izvolili Srečka Čoža, za podpredsednika Ljuba Novaka in Lada Slugo, za sekretarja pa Mileta Štimca.



nju kulturnih animatorjev se je povrnili delegat iz Saturnusa. Izrazil je skrb, da bo zamrlo kulturno življenje še v tistih delovnih organizacijah, kjer je bilo doslej dobro razvito. Nekateri delegati so menili, da ni dosti bolj v krajevnih skupnostih. Z doseženimi uspehi pa so zadovoljni v KS Vevče — Zg. Kašelj, kjer se je kulturna dejavnost zelo razmahnila, predvsem zaradi sodelovanja s Papirnico Vevče. Delegati so tudi izrazili željo, da bi predstavniki ZKO večkrat obiskovali delovne organizacije in KS. Nji-

Novi predsednik Srečko Čož (na sliki) je na kratko prikazal, kako naj bi zveza delovala v prihodnjih letih. Predvsem naj bi se bolj povezovala z družbenopolitičnimi in družbenimi dejavniki. Kulturo naj bi kar se da približali delovnim ljudem, in sicer tako, da bi upoštevali predvsem njihove interese. Pri tem pa ne bi smeli nikdar ostati pri doseženih rezultatih, temveč bi se morali prizadevati za nenehen razvoj.

Ker konkreten delovni program še ni bil izdelan, so delegati sklenili, naj bi bil le-ta skupaj s finančnim načrtom pripravljen do 15. maja.

DARJA

# VESTI IZ KULTURE

Vevški papirničarji so v okviru kulturne komisije pri konferenci OO ZS ustanovili odbor za likovno dejavnost. Na eni prvih sej je odbor že sklenil, da bo pripravil prvo razstavo v počastitev krajevnega praznika 24. junija. Vabljeni so vsi ljubitelji likovne umetnosti v papirnici, da se vključijo v prizadevanje odbora in sodelujejo pri oživljanju likovne kulture v njihovem kolektivu.

Že nekajkrat so sindikalne organizacije papirnice in drugi ljubitelji zborovske glasbe poskušali oživiti pevsko dejavnost na Vev-

čah, vendar doslej brez uspeha. Kaže pa, da jim bo tokrat uspelo, kajti na sestanku prijavljenec, ki je šel že za preizkusno vajo, se je zbral lepo številno pevko in pevcev. V Papirnici Vevče želijo, da bi se razen članov kolektiva v pevski zbor vključili tudi drugi krajanje Vevč, k sodelovanju pa še posebno vabijo mladino. Tako bi ob različnih slovesnostih poleg pihalnega orkestra in dramske skupine program popestril še novoustanovljen pevski zbor.

D. J.

# DOPISNIKI!

S prehodom na 14-dnevnik nastopata dva okvirna termina za oddajo rokopisov (natipkanih), in sicer vsakega 10. in 25. v mesecu. Prosimo, da to upoštevate. Seveda pa velja: Dosedanjim dopisnikom — pridružite se še novi!

Uredništvo

# Srečanje prijateljstva

Program 15. srečanja prijateljstva, ki bo letos maja na OŠ Vide Pregarc, obsega vrsto kulturnih prireditev, športna tekmovanja, celodnevne ekskurzije, ogled Ljubljane in njenih znamenitosti, obiske spomenikov iz NOV ter ogled celodnevnih osnovne šole.

V parku pri VVZ Angele Ocepke se bodo v soboto 19. maja ob 9 uri oglasile fanfare in naznanile svečani začetek srečanja in praznika KS Zelena jama. Kulturni program pripravljajo krajanje Zelene jame in učenci OŠ Vide Pregarc; sodelovali pa bodo tudi pionirji vseh jugoslovanskih šol udeleženi srečanja.

Ob 11. uri bo v prostorih OŠ Vide Pregarc odprta razstava likovnih izdelkov jugoslovanskih učencev na temo NAŠA ŠOLA. Razstava bo odprta vse dni srečanja, tako da si jo bodo lahko ogledali vsi. Naslednja »ura prijateljstva« bo potekala v spoznavnem programu med učenci in učitelji raznih šol.

Popoldne istega dne bodo na vrsti športne aktivnosti.

Celodnevna ekskurzija je na programu v nedeljo 20. maja. Udeleženci srečanja se bodo popeljali na Gorenjsko v smeri Begunje, Vrba, Bled, Pokljuka.

V Begunjah pred spomenikom žrtvam bodo pionirji izvajali recital, ki ga bodo pripravili sami. Z njim bodo počastili spomin na vse trpljenje ljudi, ki so žrtvovali tudi svoja življenja za svobodo.

## ● PIONIRJI OBČINE IZPOLNJUJEJO SVOJ PROGRAM

### Tito — revolucija — mir

V četrtek, 29. marca, je bilo na OŠ Ketteja in Murna zaključno pionirsko tekmovanje TITO — REVOLUCIJA — MIR na temo 60 let SKOJ — ZSMS.

Predhodno so na vseh šolah opravili odredna tekmovanja, v katerih je sodelovalo 280 pionirjev. Pet najboljših z vsake šole se je uvrstilo na občinsko tekmovanje.

Tekmovalo je sedem osnovnošolskih ekip, pridružila pa se jim je tudi mladinska ekipa kluba OZN VI. gimnazije Moste.

Teste so pisali pod vodstvom komisije, ki je prejela vprašanja od glavnega organizatorja — uredništva Kekec iz Beograda.

Zirjaja je pregledala rezultate in ugotovila zmagovalce — tekmovalce za medobčinsko tekmovanje v aprilu:

- Tjaša Žohar — OŠ Jožeta Moškriča
- Daniyel Hočevnar — OŠ Ketteja in Murna
- Tanja Žužek — OŠ Ketteja in Murna
- Barbara Skubic — OŠ Ketteja in Murna
- Brigita Šimec — OŠ Ketteja in Murna
- Danica Cankar — OŠ Karla Destovnika-Kajuha
- Nebojša Jovanović — OŠ Jožeta Moškriča

Pokrovitelj tekmovanja je bil komite OK ZKS Ljubljana Moste-Polje, v imenu katerega je po bogatem in strokovno pripravljenem kulturnem programu, ki so ga pripravili učenci OŠ Ketteja in Murna pod vodstvom Tanje Bizjak, čestital in podelil priznanja in knjižna darila sekretar Dino Kodarin.

V. B. FOTO DARJA

## ● ZSMS ● ZSMS ● ZSMS ● ZSMS

# Lutkovna dejavnost

V družabnem klubu Kajuh (OO ZSMS Moste) že drugo leto uspešno deluje lutkovni krožek. Pobudo zanj je dala Sonja Kononenko, ki že deveto leto sodeluje pri lutkovnem ansamblu Pionirskega doma. Šest deklet in dva fanta se je z dobro voljo oprijelo dela. Za začetek smo si izbrali lažjo igrico Polomljena lutka, s katero smo nastopili pred novim letom 1978 v VVZ Selo. Ker nismo imeli denarja, smo lutke in oder izdelali sami.

V naslednji sezoni smo začeli študirati ljudsko pravljico Muca copatarica. Mladinska organizacija nam je omogočila nakup lutk, oder pa so nam naredili naši fantje. Sceno in druge pripomočke smo naredile same.

Še nedodelano predstavo si je ogledala komisija OZKO. Kmalu smo dobili obvestilo o predstavah. prvi dan smo imeli štiri nastope v okoliških vaseh. Naslednje dni smo imeli še tri »naročene« nastope, odigrali pa smo tudi šest prostovoljnih predstav: tri v VVZ, po eno pa v glasbeni šoli, v KUD Vide Pregarc in v OŠ Vide Pregarc. V prostorih našega kluba pa smo zaigrali še za okoliške otroke in jih pogostili z bomboni!

Sedaj lutke počivajo, kajti na vrsti je šola. Razmišljamo pa že o novi igrici.

Vabimo k sodelovanju vse mlade, ki želijo ali igrati pri lutkarjih ali delovati v kateri od drugih dejavnosti našega kluba (namizni tenis, šah, astronomski in foto krožek).

Pridite v naš klub na Kajuhovi 38. KSENJA KAMNIKAR

## PIONIRJI PIŠEJO ● PIONIRJI PIŠEJO

### Šolski radio

Že drugo leto deluje na OŠ Karla Destovnika — Kajuha šolski radio. Za njegovo vsebino skrbimo učenci sami. Namenimo mu vsak teden del razredne ure. Obveščamo nas, poučujemo, spodbujamo k delu in učenju itn.

V lanskem šolskem letu smo spoznali razlike med glasbenimi zvrstmi, ki jih slišimo vsak dan. Poblizje smo spoznali svoje učitelje. Njihov dolgoletni študij in volja nam vlivata pogum, da jim bomo skušali biti podobni. Povedali so nam, kaj oni menijo o našem delu, učenju, idealih, kako potrebna je nagnjenost do poklica in koliko truda zahteva poklic učitelja.

Letos se seznanjamo z vsemi dogodki na šoli. Predsedniki raznih dejavnosti, kot so šolska skupnost, pionirska organizacija, šolska kulturna skupnost itn. so nam že poročali o

## ● DVAJSET LET NAŠEGA GLASILA

Občani se iz prvih let izhajanja našega glasila seveda spominjajo fotografij — predvsem športnih — ki so prispevale k dobri rasti Moščanske in kasneje Naše skupnosti. Delal jih je naš Masa — Marjan Zaplatil. Tudi po tolikih letih smo ga srečali pri delu. No, da, pri Delu — tam namreč sedaj dela. Povabili smo ga za izjavo ob naši 20-letnici.

— Izjavo? Počakajte...  
Trajalo je nekaj dni, pa je prinesel — fotografije, ki jih objavljamo na 1. strani.  
In nič drugega?  
Nič drugega!  
Redkobeseden je bil vedno.  
Zato: Hvala za izjavo!

Urednik

## Uredništvu »Naše skupnosti«

Precej časa je že minilo, odkar sem odšel iz Dolskega, od koder sem vam pred leti redno pošiljal razne prispevke za vaše glasilo. V Avstralijo, kjer trenutno službujem, bolj poredko zaidejo naši časopisi in revije. Vzrokov je seveda več: velika oddaljenost, visoki prevozni stroški, pa tudi dejstvo, da naši izseljenci niti dovolj ne poznajo časopisov in revij, ki izhajajo v matični domovini.

Zato smo se na generalnem konzultatu SFRJ v Sydneyu odločili, da slovenski tisk približamo našim ljudem v Avstraliji. S pomočjo republiškega sekretariata za informacije smo v Slovenskem društvu Sydney in Slovenskem društvu Triglav — prav tako iz Sydneya — pripravili razstavo prek štirideset slovenskih revij in časopisov. Izbor je bil kar pester, saj je bil zastopen ves dnevni kot tudi tedenski tisk, namenjen odraslim, otrokom, dijakom, studentom, kmetovalcem itd.

Ker mi mama občasno pošlje tudi izvod vašega glasila, smo ga kot edini primerek občinskega glasila vključili v razstavo. Naša skupnost je tako zašla tudi na peti kontinent, v deželo, kjer živi kar precej naših ljudi.

Pri vašem delu vam želim še veliko uspehov, mojim sovaščanom iz Dolskega pa lep pozdrav!

BOŽO CERAR

naših uspeh, kakšni smo in kakšni naj bomo. Učenci nečemo še bolj obremenjevati učiteljev s svojimi problemi in razredne skušamo reševati sami, šolske pa skupaj z učitelji. Na šoli deluje čez dvajset krožkov, ki jih učenci z veseljem obiskujemo, udeležujemo se raznih tekmovanj, pripravljamo se na razna tekmovanja itn.

Tako imamo šolski radio vse rajši in vsak ponedeljek že kar težko pričakujemo prvo uro, ko se spet oglasi.

DRAGICA FABJAN

## Sodelovanje Izolirke in PO šole Janče

Šola Janče je navidez ležeča šola v naši občini. Že vrsto let je pokroviteljica našega pionirskega odreda delovna organizacija Izolirka.

Čeprav smo oddaljeni, se večkrat

obiščemo. Vedno se veselimo toplega sprejema. Tudi letos za 8. marec smo jih obiskali. Najprej so nas prijazni tovariši popeljali po tovarniških prostorih. V sejni sobi smo se ob malici pogovarjali z nekaterimi tovariši, ki so nam razložili sestavo njih delovne organizacije. Vsak delavec ima pravico, da soodloča kot samoupravljavec.

Mi pionirji pa smo seznanili predstavnike Izolirke z delom in življenjem v naši šoli.

Vsako leto za 8. marec pripravimo pionirji naše šole proslavo za žene v Izolirki. Čestitamo jim z voščilnicami in darili, ki jih izdelamo sami.

Predstavniki Izolirke nas obiščejo ob novem letu. In nikdar ne pridejo praznih rok. Dobili smo že smučiče, kolesa, kotalke, da, tudi kinoprojektor. Tudi ob urejanju centralne kurjave so nam pomagali.

V Izolirki smo se naučili ceniti delo tovarniškega delavca. Zgledovali se bomo po njem. Čutimo, da lahko tudi mi z učenjem sodelujemo v svobodni menjavni dela. Obogateni z novimi spoznanji bomo lahko uspešneje razvijali samoupravljanje v našem pionirskem odredu.

DARJA KONČAR

## ● X. OBČINSKO TEKMOVANJE ZA MOŠKRIČEVO ZNAČKO

### Za jubilej: OŠ Jožeta Moškriča

Letošnje jubilejno tekmovanje je bilo konec marca v OŠ Vide Pregarc. V učilnicah so pionirji po ekipah posedli okoli miz. Za vsako mizo je bila tričlanska ekipa ene šole, sredi mize je bila šifra (npr. učenci 5. r. OŠ Karla Destovnika-Kajuha so imeli šifro Ribnica), tako da ocenjevalna komisija sploh ni vedela, iz katere šole so pionirji.

Tekmovalci so pismeno odgovarjali na vprašanja in imeli za to 45 minut časa. Nekateri so odgovore celo predčasno izročili ocenjevalni komisiji, ki je takoj prešla na štetje točk (5. razred je lahko osvojil 30 točk, 6. razred 40 točk, 7. razred 50 točk in 8. razred 60 točk).

Po pregledu je predsednik glavne komisije tovariš Sotlar objavil rezultate: 5. razred — 1. mesto si delijo OŠ Karla Destovnika-Kajuha, Adolfa Jakhla, Ketteja in Murna, Jožeta Moškriča, Polje in Toneta Trtnika-Tomaža, ki so osvojile po 30 točk;

6. razred — 1. mesto si delita OŠ Adolfa Jakhla in Jožeta Moškriča, ki sta dosegli po 40 točk;

7. razred — 1. mesto sta osvojili OŠ Vide Pregarc in Toneta Trtnika-Tomaža s po 50 točkami;

8. razred — 1. mesto si delijo OŠ Ketteja in Murna, Jožeta Moškriča in Toneta Trtnika-Tomaža s po 60 točkami.

Podeljenih je bilo za prva osvojena mesta 14 zlatih plaket, za druga mesta 4 srebrne plakete in za tretja mesta 7 bronastih plaket Jožeta Moškriča.

Vsi udeleženci so prejeli knjižna darila.

Knjige s priznanji so prejeli tudi pobudniki tekmovanja za Moškričevo značko (Irena Götzl, Milan Pritekelj in Aladar Zahariš), ki so že l. 1976 organizirali odredno tekmovanje na OŠ Ketteja in Murna; naslednje leto je bilo tekmovanje na OŠ Polje, l. 1969 pa je bilo prvič občinsko tekmovanje. Od tega leta dalje so snovi in način tekmovanja izpopolnjevali in vključevali vanj vedno več ljubiteljev tega občinskega pionirskega tekmovanja. Velika zahvala gre Pepci Moškrič, ki se je vsa leta vedno odzvala našemu vabilu. Zahvala gre pokrovitelju — tiskarju Jožeta Moškriča, članom ZZB, katerim ni žal časa za mladi rod, posebna zahvala pa velja tovarišu generalu Sotlarju, ki je iz obširne snovi pripravil brošuro in za vse tekmovalne ekipe vprašanja.

Prehodno zastavico je letos prejela OŠ Jožeta Moškriča za doseženih 75 točk.



Predsednik odbora za Moškričevo značko Stane Keber med slavnostnim govorom. (Foto: Darja)

## ZDRAVSTVO ● ZDRAVSTVO ● ZDRAVSTVO ● ZDRAVSTVO

# POZOR, ZEMELJSKI PLIN!

Kot nov, cenen izvor energije vedno močnejše prodira tudi k nam zemeljski plin. A v njem ne moremo živeti, ker ne vsebuje kisika! Pomudimo se zato pri njem čisto iz praktičnih pa iz higiensko-varstvenih nagibov.

A. Glavna sestavina zemeljskega plina je metan (CH<sub>4</sub>) — močvirski plin. To je nasičen ogljikovodik in organska spojina sploh. Je brez vonja in lažji od zraka. Zgoreva s slabim, svetlim plamenom. Z zrakom tvori eksplozivno zmes (premogovniki).

Metan se nahaja tudi v močvirjih, vulkanskih plinih, premogovnikih. Zemeljski plini so nevarni plini, izhajajo večinoma iz naftonosnih vrtin. Med najvažnejše proizvode petrokemijske industrije sodi danes tudi

metan. S higienskega stališča metan ne predstavlja večje nevarnosti. V večjih koncentracijah pa je blag narotik. V zaprtih, slabo zračenih prostorih pa metan izrine kisik. S tem pa je že podana možnost prave zadušitve.

Prvi znaki pomanjkanja kisika v organizmu je zmanjšana sposobnost gledanja v mraku. Že najmanjše pomanjkanje zasičenja arterijske krvi s kisikom oslabi delovanje paličic na očesni mrežnici. Na višini npr. 6000 m nadmorske višine se pojavi zmanjšana sposobnost presoje, oteženo je izvajanje natančnih gibov in pisanja, spomin peša.

Za metan lahko rečemo, da je toliko »strupen« kot dušik. Metan lahko zamenjamo v atmosferi z dušikom, a taka atmosfera je še vedno

popolnoma uporabljiva za dihanje in izkoriščanje kisika.

Koliko časa lahko človek še živi v prostoru, kjer ni pristopa zraka?

Pri znani kubaturi zraka v prostoru in po znanih podatkih o porabi kisika na človeka v mirovanju — liter kisika v 3 do 4 minutah — bi človek porabil polovico kisika v m<sup>3</sup> v 5 do 6 urah. Odstotek kisika pa se lahko zniža v zraku celo na 13 %, kar pa skoraj ni opazno, če človek miruje; pri vsakem telesnem naporu pa bi človek takoj skolabiral in padel.

Medtem ko dušenje nastopa postopoma, ponesrečenec preide prek več skoraj neopaznih sprememb obnašanja pa vse do smrti zaradi prenehanja dihanja in delovanja srca.

Dr. Boris Moškon (Nadaljevanje prihodnje)